

Rekenkamer Metropool Amsterdam

Jaarverslag 2010

periode 1 juni tot en met 31 december 2010

R m a

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Missie van de rekenkamer	7
1.2	Indeling en opzet	7
2	Ontwikkeling beleidsvisie	9
2.1	Uitgangspunten beleidsvisie 2011-2016	9
2.2	Werkwijzers	10
3	Onderzoeksprogramma	11
3.1	Wat is er afgesproken?	11
3.2	Wat is er gedaan voor Amsterdam?	12
3.3	Wat is er gedaan voor Zaanstad?	13
3.4	Wat is er gedaan voor de stadsdelen Amsterdam?	14
3.5	Samenvatting prestaties	15
3.6	Wat heeft het gekost?	17
4	Paragrafen	19
4.1	Weerstandsvermogen	19
4.2	Financiering	19
4.3	Bedrijfsvoering	20
5	Jaarrekening	23
5.1	Programmarekening	23
5.2	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	23
5.3	Balans	25
5.4	Toelichting op de balans per 31 december 2010	25
5.5	Niet uit de balansblijvende verplichtingen	27
5.6	Openbaarmaking topinkomens	28
	Bijlage - Controleverklaring	29

R m a

Voorwoord

Dit is de eerste jaarrekening van de Rekenkamer Metropool Amsterdam. Vanaf 1 juni 2010 wordt de rekenkamerfunctie voor Amsterdam en Zaanstad vormgegeven via een gemeenschappelijke regeling tussen beide gemeenten. Deze jaarrekening gaat over de periode van 1 juni tot en met 31 december 2010. Daarnaast is er voor 2010 nog een andere jaarrekening. Die jaarrekening heeft nog betrekking op de oude rekenkamer Amsterdam en brengt verslag uit van de periode van 1 januari tot en met 31 mei 2010.

De eerste periode van de rekenkamer nieuwe stijl stond in het teken van afronden en een nieuwe start. Er zijn onderzoeksprojecten uitgevoerd die al in de planning stonden, terwijl er ook gewerkt is aan een nieuwe beleidsvisie voor de komende jaren. Daarnaast is een start gemaakt met een aantal nieuwe accenten in de bedrijfsvoering. In het jaarverslag kunt u daarover meer lezen. Met de financiële verantwoording wordt deze jaarrekening afgerond.

De eerste zeven maanden van de nieuwe gemeenschappelijke rekenkamer vond ik een boeiende periode, waarin interessante en relevante onderzoeken zijn afgerond en met de medewerkers hard is gewerkt om de vernieuwing van de rekenkamer vorm te geven. De kennismaking met politiek, bestuurlijk en ambtelijk Amsterdam en Zaanstad was prettig. De open houding die ik heb mogen ervaren biedt veel perspectief voor een vruchtbare samenwerking in de komende jaren.

Amsterdam, 6 april 2011

dr. J.A. de Ridder
bestuurder/directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam

R m a

1 Inleiding

1.1 Missie van de rekenkamer

De Rekenkamer Metropool Amsterdam (rekenkamer) verricht onderzoek om de raden van de aangesloten gemeenten te helpen bij hun controlerende taak. Het onderzoek richt zich op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk bestuur en beleid en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd

De rapporten van de rekenkamer zijn primair bedoeld voor de raden. Deze informatie is openbaar. De rekenkamer wil ook een bijdrage leveren aan goed openbaar bestuur door actief de kennis uit te dragen die via het uitgevoerde onderzoek is verkregen.

De rekenkamer wil ook zelf een doelmatige en doeltreffende organisatie zijn die open en controleerbaar haar werk verricht.

1.2 Indeling en opzet

Bij de opzet van deze jaarrekening is aangesloten bij de richtlijnen van het besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV). Het begint met beleidsmatige verantwoording, waarin ingegaan wordt op de ontwikkelde beleidsvisie voor de komende jaren en op het onderzoeksprogramma dat in de laatste 7 maanden van 2010 is uitgevoerd. Daarna volgen de gebruikelijke paragrafen. De financiële verantwoording vindt plaats met behulp van de programmarekening en de balans.

R m a

2 Ontwikkeling beleidsvisie

In de laatste 7 maanden van 2010 is gewerkt aan de ontwikkeling van een beleidsvisie. Er zijn verschillende werkgroepen bezig geweest met het nadenken over het onderzoek, organisatie en communicatie. Op 11 november is een werkconferentie georganiseerd waaraan alle medewerkers van de rekenkamer deelnamen. Op die dag zijn de uitgangspunten van de beleidsvisie besproken en de consequenties van die uitgangspunten voor de wijze van werken.

2.1 Uitgangspunten beleidsvisie 2011-2016

De rekenkamer heeft inmiddels haar ideeën over haar werkzaamheden in de komende periode neergelegd in een beleidsplan 'Beleidsvisie 2011-2016'. De taak van de rekenkamer is vastgelegd in de wet en blijft uiteraard onveranderd. Wel meent de rekenkamer in de komende periode een aantal nieuwe accenten in haar werk aan te moeten brengen:

- De rekenkamer wil meer dan voorheen aandacht besteden aan het bruikbaar maken van onderzoeksresultaten: ze wil een overgang maken van 'informereren' naar 'communiceren'.
- De rekenkamer wil onderzoeken vanuit verschillende invalshoeken inkleuren: nu weer eens gericht op de ambtelijke organisatie, dan weer op maatschappelijke processen waarop de overheid vat probeert te krijgen.
- De rekenkamer wil meer variatie in projecten aanbrenge: meer korte projecten en meer ad hoc onderzoek om beter in te spelen op de actualiteit.
- De rekenkamer wil adviezen uitbrengen waarin bevindingen uit eerder uitgevoerd onderzoek worden gekoppeld aan actuele discussies in de raden om het nut van bevindingen te vergroten. Ze wil ook een rode draad in projecten aan brengen door middel van thema's.

In vervolg op deze uitgangspunten zal de rekenkamer meer variatie gaan aanbrenge in soorten onderzoek. Naast het reguliere onderzoek, waarin diepgaand een bepaald onderdeel van het gevoerde beleid wordt onderzocht, en het opvolgingsonderzoek, onderscheidt de rekenkamer:

- verkenningen, waarin meer kennis wordt verzameld over een bepaald aspect van het gevoerde bestuur;
- uitbrengen van gevraagd of ongevraagd advies aan raden, als de rekenkamer daartoe aanleiding ziet;
- verzorgen van thematische publicaties of bijeenkomsten; daarbij wordt aandacht besteed aan de rode draad in projecten en geprobeerd algemene lessen te trekken uit uitgevoerd onderzoek.

2.2 Werkwijzers

In het verlengde van de beleidsvisie heeft de rekenkamer voor intern gebruik ook werkwijzers geformuleerd waarin afspraken voor de wijze van werken zijn vastgelegd. Er zijn werkwijzers voor het onderzoek, kwaliteitsbeleid, organisatie, programmering & communicatie. Die werkwijzers beschrijven puntsgewijs de zaken waaraan moet worden gedacht door de medewerkers. Ze zullen steeds worden verbeterd en aangepast op basis van ervaringen. Daarnaast is er een *Algemene Werkwijzer* voor extern gebruik waarin een aantal afspraken en regels worden vastgelegd over hoe we willen werken bij de uitvoering van onderzoek.

3 Onderzoeksprogramma

3.1 Wat is er afgesproken?

Bij de start van de rekenkamer nieuwe stijl waren er nog 12 projecten uit het onderzoeksprogramma's van 2009 niet afgerond en 11 van de onderzoeksprogramma's uit 2010. In tabel 3.1 is een overzicht te vinden van de voorgenomen projecten.

Tabel 3.1 - Overzicht van projecten uit de onderzoeksprogramma's 2009/2010

Onderzoeksprogramma	project
<i>Amsterdam Centrale Stad 2009</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Inburgering: kwaliteit van de informatievoorziening • Betrouwbaarheid basisgegevens GBA-administratie • Vervolgonderzoek Inkoop en contractbeheer ICT • Veiligheidsfonds
<i>Amsterdam Centrale Stad 2010</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Leningen en garanties • Stadsverwarming *) • Luchtkwaliteit • Monitor Nieuw West, 3e rapportage *) • Vervolgonderzoek Jeugdzorg *)
<i>Zaanstad 2009</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Burgerparticipatie • Vervolgonderzoek gemeentetarieven *)
<i>Zaanstad 2010</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aanleg en beheer riolering *) • Handhavingsbeleid • Vervolgonderzoek openbare ruimte in Zaanstad
<i>Stadsdelen Amsterdam 2009</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Welzijnsbeleid (voor Centrum) • Brede scholen • Achter de voordeur (oorspronkelijk Armoedebeleid) • Vervolgonderzoek Schuldhulpverlening *) • Vervolgonderzoek Jeugdbeleid *)
<i>Stadsdelen Amsterdam 2010</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Publieke dienstverlening (voor Centrum) *) • Vastgoedtransacties *) • Vervolgonderzoek Multi Functioneel Centrum Binnenhof

*) Deze projecten zijn geschrapt. Dat wil niet zeggen dat ze definitief van de baan zijn. Ze worden in het kader van het programma 2011 heroverwogen.

De rekenkamer heeft besloten om tot ongeveer 1 maart 2011 de tijd te nemen om alle lopende en voorgenomen projecten af te ronden. Daarbij zijn ook projecten heroverwogen. Bij die heroverweging zijn sommige projecten (voorlopig) geschrapt. De opgave die resteerde bestond daarmee uit 15 projecten. Sommige projecten waren al in een redelijk ver gevorderd stadium, andere projecten waren beperkt omdat ze het karakter hadden van een onderzoek naar de opvolging van

aanbevelingen uit eerder onderzoek. Toch was er toch sprake van een pittige uitdaging om de projecten rond 1 maart 2011 afgerond te krijgen.

3.2 Wat is er gedaan voor Amsterdam?

Voor de centrale stad van Amsterdam stonden er zes onderzoeksprojecten in de planning. Van die vijf projecten zijn er drie afgerond voor 31 december 2010. Die projecten worden hieronder kort beschrijven.

Inburgering. Kwaliteit van de informatievoorziening

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de kwaliteit van informatievoorziening over de verschillende trajecten rond inburgering aan de raad. Het college wilde in de periode 2006-2010 aan meer dan 100.000 Amsterdammers inburgeringstrajecten aanbieden. Na een moeizame start stelde het college in 2008 de doelgroep voor inburgering bij van ruim 100.000 naar 67.000 personen. Daarvan waren er 34.000 verplichte en 33.000 vrijwillige inburgeraars. In 2009 besteedde het Amsterdamse college € 49,3 miljoen aan inburgering. De gemeente moet ten tijde van het onderzoek de in de periode 2007 tot en met 2009 gestarte inburgeringstrajecten nog definitief afrekenen met het Rijk.

De rekenkamer constateert dat de kwaliteit van de tussenrapportages is verbeterd, maar dat de informatie over taal- en inburgeringstrajecten nog niet voldoende is. De informatie aan de raad gaat vooral over het aantal gestarte taal- en inburgeringstrajecten. Aangezien niet alle trajecten met succes worden afgerond, krijgt de raad daarmee onvoldoende inzicht in de resultaten van inburgering. Informatie over de trajecten, die inburgeraars met succes afronden, is maar beperkt aanwezig. Doordat de gemeenteraad geen inzicht heeft in de resultaten kan zij ook niet beoordelen of de gemeente het risico loopt een deel van de vergoedingen van het Rijk voor inburgering mis te lopen.

Opvolgingsonderzoek inkoop en contractbeheer van ICT

De rekenkamer heeft in 2010 onderzocht in hoeverre de aanbevelingen uit het onderzoek *Inkoop en contractbeheer van ICT* van 2007 waren uitgevoerd. Volgens de meest recente gemeentelijke inventarisatie bedroegen de ICT uitgaven van de gemeente Amsterdam in 2008 ongeveer € 125 miljoen. Binnen de gemeente Amsterdam zijn ruim 18.000 werkplekken (waarvan bijna 6.600 bij stadsdelen). Voor het ICT-beheer van de werkplekken zet de gemeente 415 fte in. In het oorspronkelijke onderzoek uit 2007 constateerde de rekenkamer dat het ICT-beleid nog onvoldoende centraal werd aangestuurd en pleitte ervoor om dat te veranderen. De uniformering en standaardisering van hardware en software was een andere aanbeveling. Het college van B&W reageerde terughoudend omdat zij vreesde dat door centraal beleid en toezicht onnodige bureaucratie zou ontstaan.

Uit het opvolgingsonderzoek blijkt dat na aanvankelijke aarzeling bij de gemeente zij toch over is gegaan tot een verdergaande centralisatie van het gemeentelijke ICT-beleid. Hierdoor zijn besparingen mogelijk als gevolg van uniformering en standaardisering van hardware en software. De geraamde benodigde investering voor deze herziening is omvangrijk: tot € 100 miljoen. De door het college van B&W verwachte besparingen van € 21 miljoen per jaar zijn echter nog niet voldoende onderbouwd.

Veiligheidsfonds

De rekenkamer heeft de rechtmatigheid van de subsidieverstrekking uit het veiligheidsfonds onderzocht. Het college heeft in de periode 2007 tot en met 2009 beveiligingskosten voor toonaangevende evenementen in Amsterdam gesubsidieerd vanuit het Veiligheidsfonds. Het betrof subsidies voor de Amsterdam Marathon, de Uitmarkt, de intocht van Sinterklaas, het Oud en Nieuw feest en de Gay Pride. In 2009 startte de rekenkamer een verkennend onderzoek omdat wij knelpunten voorzagen bij de subsidiering van een evenement. In de loop van het verkennende onderzoek besloot de gemeentesecretaris een eigen onderzoek in te stellen naar de verstrekte subsidies uit het Veiligheidsfonds. De rekenkamer heeft besloten de resultaten van dit onderzoek af te wachten. Wel hebben wij tussentijds advies uitgebracht aan de gemeentesecretaris en de gemeenteraad tweemaal tussentijds geïnformeerd over de onderzoeksbevindingen. Aanvullend op de onderzoeken van de gemeentesecretaris hebben is er vervolgens een rekenkameronderzoek uitgevoerd.

De rekenkamer concludeert in haar eindrapport dat de subsidieverlening en subsidievaststelling in 2007, 2008 en 2009 onrechtmatigheidsfouten bevat. De processen zijn in de loop der jaren wel verbeterd. De rekenkamer beveelt onder andere aan om te heroverwegen of dit subsidie-instrument wel het meest geëigende instrument is om het beleidsdoel tegemoetkoming in beveiligingskosten bij grote evenementen te bewerkstelligen.

3.3 Wat is er gedaan voor Zaanstad?

Voor Zaanstad waren er nog vier voorgenomen onderzoeksprojecten. Van die vier projecten is er één, burgerparticipatie in Zaanstad, afgerond voor 31 december 2010.

Burgerparticipatie in Zaanstad

De rekenkamer onderzocht het beleid voor burgerparticipatie en de belangrijkste vormen van burgerparticipatie in Zaanstad: de wijkoverleggen en de klankbordgroepen. Zaanstad telt 19 wijken, waarvan er 16 een vorm van wijkoverleg hebben. In de periode 2007-2010 telde de gemeente 17 stedelijke klankbordgroepen, waarin burgers konden meepraten over grote, stedelijke projecten. Zaanstad betreft burgers bij de voorbereiding en uitvoering van beleid.

De rekenkamer concludeert dat de gemeente haar eigen doelen bij burgerparticipatie lijkt te zijn vergeten. De ambities voor burgerparticipatie worden gedeeltelijk waar gemaakt. Burgerparticipatie draagt vooral bij aan betere informatie voor de gemeente. De gemeente wil met burgerparticipatie ook het draagvlak voor beleid bij burgers en sociale cohesie in wijken bevorderen. Dat lukt echter niet goed.

3.4 Wat is er gedaan voor de stadsdelen Amsterdam?

Voor de stadsdelen stonden er nog 4 onderzoeksprojecten in de planning. Eén van die projecten was specifiek voor stadsdeel Centrum die voor de vorming van de gemeenschappelijke rekenkamer zelfstandig klant was van de rekenkamer Amsterdam. Van de 4 projecten zijn er 3 afgerond voor 31 december 2010. Die projecten worden hieronder kort beschreven.

Brede scholen

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van de brede scholen in het primaire onderwijs in de (voormalige) stadsdelen Bos en Lommer, De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Oost-Watergraafsmeer, Oud-West, Slotervaart, Westerpark, Zeeburg en Zuideramstel met aandacht voor de doeltreffendheid en doelmatigheid van dit beleid. Een brede school biedt basisonderwijs en - in samenwerking met anderen - een pakket aan andere voorzieningen, zoals opvang en naschoolse activiteiten.

Uit het onderzoek van de rekenkamer blijkt dat er over brede scholen veel onduidelijkheid bestaat. Welke vormen van opvang een brede school biedt, of er een voorschool is, welke naschoolse activiteiten er voor kinderen zijn, kan tussen alle brede scholen verschillen. Over de aantallen brede scholen bestaan verschillende ideeën. Stadsdelen noemen twee keer zoveel scholen breed als schoolbesturen; scholen zelf noemen weer andere getallen. Ouders kunnen daardoor bij de keuze van een school nooit op het etiket 'brede school' afgaan, maar moeten altijd nagaan welke concrete voorzieningen en activiteiten een school biedt.

Door de onduidelijkheid zijn de resultaten en effecten van brede scholen nauwelijks na te gaan. Een belangrijke aanbeveling van de rekenkamer is dan ook om de brede school nader af te bakenen. Er moet meer duidelijkheid ontstaan over wat van een brede school mag worden verwacht en aan welke kwaliteitseisen deze moet voldoen.

Achter de voordeur in Amsterdam

De rekenkamer onderzocht de 'achter de voordeur' aanpak bij 5 voormalige stadsdelen van de gemeente Amsterdam: Westerpark, De Baarsjes, Bos en Lommer, Slotervaart en Oost-Watergraafsmeer. Er wordt bij deze aanpak in het kader van armoedebeleid, bij burgers aangebeld. Met deze directe aanpak wil men contacten leggen met hulpbehoevende bewoners. De omvang en de werkwijze van de aanpak in deze stadsdelen zijn verschillend. Jaarlijkse kosten van de aanpak variëren,

grofweg, tussen € 80.000 en ruim € 400.000 per stadsdeel. Het aantal bewoners dat in een jaar benaderd wordt door de stadsdelen varieert tussen 30 en 1.300.

De rekenkamer constateert dat de 5 onderzochte stadsdelen niet goed lijken te weten wat ze willen met deze aanpak. Duidelijke doelstellingen ontbreken. De kosten per succesvol huisbezoek variëren sterk: van € 513 in stadsdeel Westerpark tot € 5.914 in Bos en Lommer. Informatie over behaalde resultaten en gemaakte kosten voor de huisbezoeken is beperkt en kan deze verschillen niet goed verklaren. De rekenkamer beveelt aan om duidelijke resultaatverwachtingen te formuleren en het inzicht in prestaties, kosten en de uitvoering van de aanpak door bewonersadviseurs en welzijninstellingen te verbeteren.

Welzijn per contract?

De rekenkamer heeft het subsidieproces in Centrum van welzijnsorganisaties nauwkeurig onderzocht. In 2009 heeft het stadsdeel centrum € 14,6 miljoen aan subsidies verstrekt aan 155 welzijnsorganisaties. De subsidies zijn bedoeld voor welzijn, zorg, sport en diversiteit. Met deze subsidies worden welzijnsactiviteiten uitgevoerd zoals tiener- en jongerenwerk en peuterspeelzaalwerk. In 2005 koos de deelraad voor een zakelijke subsidiërelatie. Het stadsdeelbestuur wilde deze verzakelijking realiseren met de subsidiemethode: Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF). Kern van deze methode is het maken van zakelijke afspraken over te leveren prestaties tussen het stadsdeel en de welzijnsorganisaties.

Uit het onderzoek van de rekenkamer blijkt dat zelfs in 2010, 5 jaar na de start van dit proces, het niet lukt om helder aan te geven wat stadsdeel Centrum met subsidies wil bereiken en hoe ze dat wil bereiken. Verder heeft het nauwelijks of geen consequenties voor welzijnsorganisaties wanneer zij minder prestaties leveren dan overeengekomen en zorgt de gekozen werkwijze voor hoge lasten voor zowel welzijnsorganisaties als het stadsdeel. De conclusie is dat in afgelopen jaren het stadsdeelbestuur het subsidieproces verbeterd heeft, maar blijft worstelen met het uitvoeren daarvan. De rekenkamer geeft daarom in haar aanbevelingen naast allerlei suggesties om het subsidieproces te verbeteren ook aan dat het zinvol is te evalueren of de BCF methode wel de meest aangewezen subsidiemethode is om het welzijnsbeleid te realiseren.

3.5 Samenvatting prestaties

In tabel 3.2 is een overzicht te vinden van de geleverde prestaties in de laatste 7 maanden van 2010. In het overzicht staan 7 projecten die zijn afgerond voor 31 december 2010. Er is in die periode ook nog aan 8 andere projecten gewerkt. Van die projecten is de helft inmiddels afgerond. De productie ligt al met al redelijk op schema.

In tabel 3.2 is ook informatie te vinden over de doorwerking. Die doorwerking van de projecten was voor zover dat direct na uitvoering van het onderzoek waarneembaar is, meer dan voldoende. De aanbevelingen werden over het algemeen voor een groot deel overgenomen met steun in de raad en in de meeste gevallen was er ook sprake van een redelijke uitgebreide gedachtewisseling in adviescommissie over de rapporten. Bij de afgeronde onderzoeken zat één opvolgingsonderzoek waarbij na een paar jaar naar de doorwerking van aanbeveling wordt gekeken. Bij dat opvolgingsonderzoek naar inkoop en contractbeheer van ICT bleek dat het college uiteindelijk ook gehoor hadden gegeven aan aanbevelingen waar ze eerst sceptisch tegenover stonden.

Tabel 3.2 - Overzicht van geleverde prestaties in de laatste 7 maanden van 2010

onderzoeksprojecten	datum publicatie	doorwerking			
		1	2	3	4
<i>Amsterdam centrale stad</i>					
• Inburgering. Kwaliteit van de informatievoorziening	22 jun 2010	+	+	+	+
• Opvolgingsonderzoek inkoop en contractbeheer van ICT	30 jun 2010	++	+	++	++
• Veiligheidsfonds	22 okt 2010	+	+	+	+
<i>Zaanstad</i>					
• Burgerparticipatie in Zaanstad	20 jan 2011	+	+	+	+
<i>Stadsdelen Amsterdam</i>					
• Brede scholen	23 jun 2010	+	+	+	+
• Achter de voordeur in Amsterdam	30 nov 2010	++	+	++	++
• Welzijn per contract?	22 dec 2010	+	+	+	+
<i>Nog lopende projecten per 31 dec 2010</i>	8				
1. behandeling commissie; 2. behandeling raad; 3. raadssteun aanbevelingen; 4. externe publiciteit (0=niet; +=normaal; ++= uitgebreid)					

De directe doorwerking van dit opvolgingsonderzoek naar inkoop en contractbeheer van ICT zelf was ook relatief groot. Er was veel aandacht voor in de commissie en ook in de pers. Dat hing samen met het feit dat er op het zelfde moment allerlei problemen rond ICT bij de gemeente naar buiten kwamen. Achter de voordeur kreeg onder de kop “Armoedebestrijding in Amsterdam een puinhoop” ook veel aandacht in de pers. Ook de politiek besteedde er veel tijd aan en per motie werd in stadsdeel West het dagelijks bestuur gevraagd om nog meer te doen aan de aanbevelingen dan ze al van plan waren. De doorwerking bij de andere projecten was “normaal”, dat wil zeggen dat er aandacht aan werd besteed in de politieke organen, ook wel enige publiciteit genereerde en de meeste aanbevelingen werden overgenomen.

3.6 Wat heeft het gekost?

Het voorbereiden en uitvoeren van het onderzoek heeft in deze periode in het totaal ruim € 1,1 miljoen gekost. Voor verdere details zij verwezen naar de financiële verantwoording in de jaarrekening en dan met name naar paragraaf 5.1.

R m a

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen

De risico's zijn minimaal. Er is een structurele dekking voor de reguliere kosten. De deelnemers in de gemeenschappelijke regeling hebben zich verbonden aan een bepaalde bijdrage voor een looptijd van 6 jaar (gelijk aan de benoemingsperiode van de directeur). De personele lasten (en overigens ook materiële uitgaven die samenhangen met de taakuitvoering) worden gedekt vanuit de door hen betaalde jaarlijkse bijdrage.

Er zijn geen onverwachte kosten van substantiële omvang. Het enige risico zit in de mogelijkheid dat deelnemers zich terugtrekken. Daarmee zouden de financiële mogelijkheden om de personele lasten te betalen sterk kunnen verminderen. Dat is echter niet primair een risico van de rekenkamer. Het personeel dat belast is met het onderzoek heeft een ambtelijke aanstelling bij de gemeente Amsterdam. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de financiële gevolgen van een uittreding en de daarbij behorende verplichtingen van de uittredende gemeente door de raden worden vastgesteld na het horen van het lid van de rekenkamer. Hieruit blijkt dat de kosten die samenhangen met een eventuele uittreding niet voor rekening van de rekenkamer komen, maar ten laste van de uittredende gemeente.

4.2 Financiering

De oorspronkelijke begroting 2010 van de RMA over de periode van 1 juni 2010 tot en met 31 december 2010, had een kostentotaal van € 986.052 en sloot met een saldo van baten en lasten van € 0.

Op 20 december 2010 is een gewijzigde begroting voor de Rekenkamer over de periode van juni tot en met december 2010 vastgesteld. Met de vaststelling van deze begroting is € 122.164 incidenteel begroot voor afwikkelingsverschillen van de opgeheven Rekenkamer Amsterdam.

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten bedraagt € 103.938 positief. Dit saldo is toegevoegd aan de Algemene Reserve. Het positieve resultaat is grotendeels behaald vanwege een tijdelijke vacature, lagere inhuur externe deskundigen en een te ruime budget voor kosten ICT. Anderzijds is de post druk- en bindwerk overschreden vanwege extra publicaties.

Het budget voor afwikkelingsverschillen is onder meer benut voor:

- Een bijdrage aan de gemeente Amsterdam voor het overnemen van de kapitaalschuld per 31 mei 2010 (€ 111.106).
- afwikkelingsverschillen met de stadsdelen Centrum en Amsterdam Zuidoost (€ 18.007).

4.3 Bedrijfsvoering

De rekenkamer is gehuisvest op Frederiksplein 1 en heeft daar de beschikking over 468 m² aan kantoorruimte. Bij de rekenkamer zijn 14 medewerkers in dienst, waarvan 12 onderzoekers. Eén van de onderzoekers heeft een aanstelling voor bepaalde tijd. De andere medewerkers zijn in vaste dienst. Van de medewerkers zijn er vijf vrouw. Per 1 januari 2011 heeft één van de onderzoekers ontslag genomen en is er een vacature.

Dienstverleningsovereenkomst met de bestuursdienst van de gemeente Amsterdam
De rekenkamer heeft een dienstverleningsovereenkomst met de bestuursdienst van de gemeente Amsterdam waarin is opgenomen personeelondersteuning en ICT. De financiële administratie is opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst met de bestuursdienst. De rekenkamer heeft zelf ook gewerkt aan het verbeteren van de bedrijfsvoering in laatste 7 maanden van 2010. Er zijn verschillende werkwijzers ontwikkeld waarin afspraken zijn vastgelegd over de wijze waarop het werk moet worden uitgevoerd en de organisatie is vormgegeven.

Bedrijfsvoeringverklaring

De bedrijfsvoering is getoetst aan vijf relevante aspecten. Op basis daarvan achten we de bedrijfsvoering van voldoende niveau.

1. Financiën en processturing: *voldoende*
 - De financiële administratie van de rekenkamer wordt gevoerd door BMO (Bestuurs- en managementondersteuning) van de Bestuursdienst Amsterdam. Maandelijks ontvangt de rekenkamer een overzicht van de realisatiecijfers, op grond waarvan zij inzicht heeft in de begrotingsruimte.
 - De rekenkamer heeft de uitgangspunten voor kwaliteitsbeleid bij onderzoek vastgelegd in een interne kwaliteitswerkwijzer. Een belangrijk element daarbij is het inbouwen van interne feedback en een zorgvuldige evaluatie van de projecten. Onderzoeken worden uitgevoerd aan de hand van een door de bestuurder/directeur geaccordeerde werkplan. Er wordt tijdgeschreven zodat er inzicht is in de kosten van de diverse projecten.
2. Juridische (beleids)kaders: *voldoende, maar mandaten zijn nog niet geregeld en er is ook nog geen plaatsvervanger benoemd*
 - De RMA heeft werkt binnen het kader van de regeling gemeenschappelijk Rekenkamer Metropool Amsterdam en heeft een reglement. Daarnaast bestaat er convenant met afspraken tussen de centrale stad en de stadsdelen.
 - De directeur van de RMA is nog niet gemandateerd om privaatrechtelijke handelingen te mogen verrichten.
 - Er is nog geen plaatsvervanger benoemd.
 - De processen gericht op de bedrijfsvoering worden uitgevoerd binnen de kaders van de gemeentelijke organisatie..

- De processen gericht op de taakuitvoering van de rekenkamer, de selectie van onderzoeksonderwerpen en het uitvoeren van onderzoek, zijn beschreven in een reglement en in de beleidsvisie, de jaarlijkse onderzoeksprogramma's, een algemene werkwijzer en in specifieke interne werkwijzers.
 - Er is een klachtenregeling die op de website is te vinden.
3. Informatie: *voldoende, er moet wel een beveiligingsplan komen*
- De rekenkamer maakt gebruik van de ICT voorzieningen van de gemeente Amsterdam en sluit zich aan bij de daar gehanteerde regels en procedures. De rekenkamer is gehuisvest op een eigen kantoorlocatie, waarbij maatregelen zijn getroffen tegen onbevoegde toegang tot het gebouw en de kantoorruimten. Er is echter nog een beveiligingsplan op te stellen.
 - Met oog op een zorgvuldige omgang met personeelsgegevens heeft de rekenkamer een algemene melding gedaan van haar onderzoek bij het CBP.
 - Ten aanzien van de personele dossiers van de medewerkers van de rekenkamer hebben alleen de directeur, de gemandateerde projectleiders en het secretariaat toegang.
 - De rekenkamer heeft een Archiefbeheersplan dat een handvat geeft voor een uniforme en toegankelijke archivering binnen de rekenkamer die voldoet aan de wettelijk daaraan te stellen eisen.
4. Personeel & Organisatie: *voldoende*
- De medewerkers van het bureau van de rekenkamer zijn ambtenaren in dienst van de gemeente Amsterdam en zijn rechtspositioneel volledig vergelijkbaar met medewerkers van de Bestuursdienst en vallen volledig onder het Ambtenarenreglement Amsterdam.
 - In het kader van het personeelsbeleid wordt minimaal met iedere personeelslid één keer per jaar een beoordelingsgesprek gevoerd. Medewerkers worden in de gelegenheid gesteld om zich zelf nog verder te bekwamen op hun vakgebied.
 - De medewerkers van de Rekenkamer leggen de eed af die voor ambtenaren bij de gemeente Amsterdam verplicht is en tekenen bij binnenkomst een geheimhoudingsverklaring.
 - Twee van de medewerkers hebben een BHV certificaat.
5. Communicatie & Dienstverlening: *voldoende*
- De rekenkamer wil een open en transparante organisatie zijn. Alle rapporten zijn openbaar en worden ook gepubliceerd via de website. De onderzoeksprogramma's worden na consultatie van de raadsleden vastgesteld en ook op de website gepubliceerd.

- Er is een algemene werkwijzer waarin de uitgangspunten voor wat betreft de opzet en uitvoering van regulier onderzoek zijn vastgelegd. Die algemene werkwijzer wordt aan de betrokkenen gecommuniceerd als de rekenkamer met een onderzoek start.
- De onderzoeken van de rekenkamer zijn openbaar. Toetsing van de kwaliteit van de rapporten door de gecontroleerde en door de afnemers vindt plaats respectievelijk tijdens het onderzoek (ambtelijk en bestuurlijk wederhoor) en na afloop van het onderzoek (raadsbehandeling en het publieke debat).
- De directeur van de rekenkamer voert regelmatig overleg met vertegenwoordigers van de verschillende raden.

Controle accountant

Net zoals vorig jaar wordt de controle van de jaarrekening 2010 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants. De door dit bureau afgegeven controleverklaring is als bijlage in de jaarrekening opgenomen.

5 Jaarrekening

5.1 Programmarekening

Het overzicht van baten en lasten over de periode 1 juni 2010 tot en 31 december 2010:

<i>baten</i>	<i>begroot</i>	<i>realisatie</i>	<i>verschil</i>
Zaanstad	96.796	96.796	0
Amsterdam	1.011.420	1.011.420	0
totaal	1.108.216	1.108.216	0

<i>lasten</i>	<i>begroot</i>	<i>realisatie</i>	<i>verschil</i>
personeelslasten	779.493	725.558	53.935
huisvestingslasten	71.008	75.003	-3.995
ICT-kosten	54.306	29.947	24.359
druk- en bindwerk	22.666	29.478	-6.812
overige materiële kosten	36.453	29.166	7.287
kapitaallasten	22.126	0	22.126
afwikkelingskosten	122.164	115.126	7.038
totaal	1.108.216	1.004.278	103.938

<i>resultaat</i>	<i>begroot</i>	<i>realisatie</i>	<i>verschil</i>
totaal	0	103.938	103.938

5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begroting

De ontwerp-begroting 2010-2011 van de RMA is aan gemeenteraden van Amsterdam en Zaanstad voorgelegd met het verzoek hun zienswijze hierop te geven. De gemeenteraad van Zaanstad heeft in haar vergadering van 17 juni 2010 een positieve zienswijze gegeven op de betreffende begroting. Op 7 juli 2010 heeft de gemeenteraad van Amsterdam eveneens een positief advies gegeven. De begroting 2010 had betrekking op de periode 1 juni tot en 31 december 2010. De Rekenkamer Metropool Amsterdam heeft de betreffende ontwerp-begroting op 2 augustus 2010 vastgesteld.

Begrotingswijziging 2010

Op 20 december 2010 is de begroting betreffende de periode 1 juni - 31 december 2010 gewijzigd. Bij deze wijziging is een budget toegekend van € 122.164 voor afwikkelingskosten voor de Rekenkamer Amsterdam.

Afwijkingen ten opzichte van de begroting 2010

Op grond van de gewijzigde begroting juni - december 2010 had de rekenkamer een begroot resultaat van € 0. Het werkelijke resultaat over de periode juni - december 2010 bedraagt, exclusief de mutaties in de reserves, € 103.938. Dit houdt in dat de rekenkamer een positief financieel resultaat heeft geboekt van € 103.938.

Algemene Reserve

In verband met de ontvlechting uit het Amsterdams gemeentelijk bestel wordt er vanaf de datum van verzelfstandiging van 1 juni 2010 een Algemene reserve gevormd. Het positieve resultaat over de periode juni - december 2010 van € 103.938 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Lasten

De lasten kennen een onderuitputting van € 103.938. De volgende posten kenden een afwijking ten opzichte van de begroting:

- **Personeelskosten:** De onderschrijding op personeelskosten komt voor circa 30% voor rekening van een tijdelijke vacature en voor 70% door lagere inhuur van externe deskundigen.
- **ICT-kosten:** De kosten voor automatisering en telecommunicatie zijn in de begroting te ruim geraamd. Bij de actualisatie van de begroting 2011 zal op basis van de realisatie de begroting (budgettair neutraal) worden herzien.
- **Druk en bindwerk:** de kosten voor druk- en bindwerk zijn hoger dan begroot, wegens het aantal publicaties van rapporten. De overschrijding is € 6.812.
- **Kapitaallasten:** Met de gemeente is afgesproken dat de materiële vaste activa per 1 juni om niet overgaat naar de gemeenschappelijke rekenkamer. Om deze reden wordt de rekenkamer niet belast met kapitaallasten.
- **Afwikkelingsverschillen:** Ten opzichte van het budget is er een onderschrijding van € 7.038. Het bestede bedrag aan afwikkelingskosten kan als volgt worden toegelicht. Als eerste heeft de RMA aan de gemeente Amsterdam een bijdrage betaald van € 111.106 vanwege dat zij de afwikkelingskosten. Daarnaast heeft de RMA € 18.007 afgeboekt in verband met herziening van de eindafrekeningen van de stadsdelen Zuidoost (€ 653) en Centrum (€ 17.354). Verder is ten laste van deze post nog rentekosten (€ 2.912) en anderzijds een bate (€ 16.900) verantwoord wegens vrijval van oude schulden. Deze schulden hadden eigenlijk in 2009 af moeten lopen.

5.3 Balans

<i>Activa</i>	31-12-2010	1-6-2010	<i>Passiva</i>	31-12-2010	1-6-2010
Vaste activa			Eigen Vermogen		
Materiële vaste activa	0	0	Algemene reserve	103.938	0
Vlottende activa			Vaste Schulden		
Liquide middelen			Kapitaalschuld	0	0
Vorderingen	1.011.420	267.682	Vlottende passiva		
Overlopende activa	70.146	252.208	Bank- girosaldi	1.175.459	978.194
Te verrekenen met BCF	134.502	14.817	Overige overlopende passiva	125.429	259.330
Jaarafrekening met de gemeente	188.758	702.817			
totaal	1.404.826	1.237.524	totaal	1.404.826	1.237.524
			Niet uit de balans blijvende verplichtingen	407.000	482.000

5.4 Toelichting op de balans per 31 december 2010

Algemeen

De RMA is belast met de afwikkeling van de balansposten van de Rekenkamer Amsterdam per 31 mei 2010. Met de gemeente Amsterdam is overeengekomen dat eventuele afwikkelingsverschillen ten laste komen van de Rekenkamer Metropool Amsterdam, als opvolgend orgaan van de Rekenkamer Amsterdam. De nog op de eindbalans per 31 mei 2010 opgenomen posten voor Vaste materiële activa en kapitaalschuld (beide € 111.106) zijn niet overgenomen op de beginbalans per 1 juni 2010. De vaste activa zijn om niet overgenomen. De afwikkeling van de kapitaalschuld vindt plaats door de gemeente Amsterdam.

ACTIVA

Materiële vaste activa ad € 0

De RMA heeft de materiële vaste activa, voornamelijk geactiveerde verbouwkosten en meubilair, om niet overgenomen. In de periode 1 juni tot en met 2010 hebben er geen aanschaffingen in materiële vaste activa plaatsgevonden.

Vorderingen op openbare lichamen ad € 1.011.420

Dit betreft de bijdrage van de gemeente Amsterdam in de kosten van de RMA over de periode 1 juni – 31 december 2010.

Overlopende activa ad € 70.145,64

De post overlopende activa is als volgt te specificeren:

Te vorderen saldo betreffende Rekenkamerfunctie Stadsdeel Centrum	18.000,00
Te vorderen saldo betreffende Rekenkamerfunctie Stadsdeel Zuidoost	17.367,00
Vooruitbetaalde huur eerste kwartaal 2011	28.735,64
Omzetbelasting derde kwartaal 2010	6.043,00
totaal	70.145,64

Te verrekenen met BCF ad € 134.502,46

Dit betreft de vordering op het BTW compensatiefonds. De bestuursdienst van de Gemeente Amsterdam (directie BMO) verzorgt de aangiften en afdrachten BTW en BTW-compensatiefonds.

Jaarafrekening met de gemeente € 188.758

De betreft de nog te ontvangen afrekening met de Gemeente Amsterdam over de periode jan-mei 2010 en bestaat uit het nadelige verschil tussen de baten en lasten over die periode, gecorrigeerd voor de afschrijvingen Dit is in totaal € 299.864.

Op deze post is de bijdrage van de RMA aan de gemeente Amsterdam van € 111.106 in de afwikkeling van het schuldrestant in mindering gebracht.

PASSIVA

Algemene reserve ad € 103.938

Het positieve resultaat over de periode juni tot en met december ad € 103.938 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Kapitaalschuld ad € 0

Er zijn geen kapitaalschulden.

Bank- en girosaldi ad € 1.175.458,79

Dit betreft het saldo van de bankrekening per 31 december 2010 die door de Bestuursdienst voor de rekenkamer wordt aangehouden bij de ING. De rekenkamer heeft geen andere spaar- of bankrekeningen.

Overlopende passiva ad € 125.429,90

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Nog te betalen facturen 2010	111.321,62
Terug te betalen stadsdelen (te hoge afrekening)	8.107,78
Nog beschikbaar saldo betreffende Rekenkamer Zaanstad	6.000,50
totaal	125.429,90

5.5 Niet uit de balansblijvende verplichtingen

<i>Categorie/omschrijving</i>	<i>Bedrag per 31 dec 2010</i>
Huurcontracten De rekenkamer huurt kantoorruimte op de 2 ^e en 4 ^e verdieping van het Frederiksplein 1. De totale huursom bedraagt € 90.000 op jaarbasis. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Het huurcontract voor de 2 ^e verdieping loopt tot 31 maart 2015 en voor de 4 ^e verdieping tot 30 april 2015. De opzegtermijn is tenminste één jaar.	€ 385.000
Vakantiedagen Aan de ultimo 2010 nog niet opgenomen vakantiedagen is een waarde toe te kennen.	€ 22.000
Totaal	€ 407.000
Overige toelichtingen financiële positie	
WW-verplichtingen De Rekenkamer Metropool Amsterdam heeft ultimo 2010 geen WW-verplichtingen.	
Continuïteit Rekenkamer Metropool Amsterdam Het risicoprofiel voor de gemeente Amsterdam is als gevolg van de gemeenschappelijke Rekenkamer Metropool Amsterdam per 1 juni 2010 gewijzigd. In de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de financiële gevolgen van een uittreding en de daarbij behorende verplichtingen van de uittredende gemeente door de raden worden vastgesteld na het horen van het lid van de rekenkamer. Hieruit wordt afgeleid dat de kosten die samenhangen met een eventuele uittreding niet voor rekening van de rekenkamer komen, maar ten laste van de uittredende gemeente.	
Credicards De Rekenkamer beschikt niet over creditcards.	
Garanties De rekenkamer heeft geen garanties vertrekt.	

5.6 Openbaarmaking topinkomens

De Rekenkamer Metropool Amsterdam heeft geen medewerkers in dienst waarvan het inkomen boven het normbedrag van € 188.000 uitkomt. Ook zijn er geen vertrekregelingen getroffen in de periode van juni tot en met december 2010.

Bijlage - Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de Rekenkamer Metropool Amsterdam

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening over de periode 1 juni 2010 tot en met 31 december 2010 van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de exploitatierekening over de periode 1 juni 2010 tot en met 31 december 2010 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens. Tevens is het bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving waaronder de gemeenschappelijke regeling zoals aan ons bevestigd met de opdrachtbevestiging d.d. 11 maart 2011 en is vastgesteld door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de

omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Deze goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam en aan ons bevestigd met de opdrachtbevestiging d.d. 11 maart 2011.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam per 31 december 2010 en van de baten en lasten over de periode 1 juni 2010 tot en met 31 december 2010 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213, lid 3d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 6 april 2011

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. R. Ellermeijer RA

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

